

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन परिपत्रक क्रमांक : बीसीसी-२००२/१९०६/१६-ब.

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,

दिनांक : १ जानेवारी, २००३

संदर्भ : (१) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी-२०९५/
९६६/प्र.क्र.५/१५/१६-ब, दिनांक २९ ऑगस्ट, १९९८, व ११ सप्टेंबर, १९९८.

(२) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग,

क्रमांक : बीसीसी-२०९५/९६६/प्र.क्र.५/१५/१६-ब, दि.१० मार्च, १९९९

(३) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : बीसीसी-२००२/

१३०६/१६-ब, दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २००२ व समक्रमांक शासन

शुद्धीपत्रक दि.११/१२/२००२

शासन परिपत्रक

उपरोक्त संदर्भ क्र. १ येथे नमूद केलेल्या दि.२९ ऑगस्ट, १९९८ व दि.११ सप्टेंबर, १९९८ च्या शासन परिपत्रकांमध्ये मागासवर्गीयांचा सरळसेवा व पदोन्नतीमधील अनुशेष भरून काढण्याबाबत विशेष भरती मोहिम सुरू करण्याच्या सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. त्यास अनुसरून शासकीय/निमशासकीय सेवा तसेच मंडळे, महामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, जिल्हापरिषदा, व शासकीय अनुदानप्राप्त संस्था, सहकारी संस्था, विद्यापिठे व शासकीय उपक्रम इत्यादींच्या आस्थापनेवरील सरळसेवा भरती व पदोन्नतीमधील मागासवर्गीयांचा अनुशेष दिनांक ३१ डिसेंबर, २००२ पर्यंत भरून काढण्यासाठी राज्य शासनाने संदर्भ क्रमांक (३) येथे नमूद केलेल्या दि.३१ ऑक्टोबर, २००२ च्या शासन परिपत्रकांमध्ये सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. सदर सूचनांच्या अनुषंगाने वित्त विभागाच्या दि.१० सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयान्वये आढावा घेणे आवश्यक आहे का ? अनुशेष म्हणजे काय तसेच सरळसेवा व पदोन्नतीसाठी निवडप्रक्रिया व निवडसूच्या करणाऱ्यासाठी लागणाऱ्या कालावधीमुळे मुदतवाढ मिळणार का इत्यादीबाबत विविध विभागांकडून व इतर कार्यालयांकडून मार्गदर्शन करण्याची विचारणा करण्यात येत होती. त्यास अनुसरून खालीलप्रमाणे सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत :-

(अ) शासकीय/निमशासकीय सेवा तसेच मंडळे, महामंडळे, महानगरपालिका, नगरपालिका, जिल्हापरिषदा, शासकीय अनुदानप्राप्त संस्था, सहकारी संस्था, विद्यापिठे व शासकीय उपक्रम इत्यादी कार्यालयांतील सर्व संवर्गांसाठी पदनिर्गमिता, पदभरती व पदांथे पुनठज्जोयन याबाबतच्या निर्बंधासंदर्भात वित्त विभागाने दि.१० सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयान्वये आदेश निर्गमित केलेले आहेत. त्यानुसार नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने त्यांच्या आस्थापनेवरील पदांचा आढावा घेणे आवश्यक आहे.

(ब) शासकीय, निमशासकीय इत्यादी कार्यालयांतील सरळसेवा भरती व पदोन्नतीमधील मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरून काढण्याबाबत थापूर्वीच वेळोवेळी आदेश निर्गमित करण्यात आलेले आहेत. तसेच सामान्य प्रशासन विभागाने दि.१० मार्च, १९९९ च्या शासन परिपत्रकात अनुशेषाची व्याख्या पुढीलप्रमाणे स्पष्ट केलेली आहे. " सरळसेवा भरती अथवा पदोन्नती पापेको कोणत्याही मार्गाने पदे भरताना, बिंदू नामावलीनुसार आरक्षित पदावर त्या त्या गटाचा अर्हताप्राप्त उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास असे आरक्षित बिंदू अनुशेष म्हणून पुढील भरती प्रक्रियेच्या वेळेत विचारात घेणेकरिता पुढे ओढण्यात यावेत. एका विशिष्ट भरती प्रक्रियेची सुरुवात करताना त्यापूर्वी शेवटच्या भरती प्रक्रियेनंतर अशा रितीने पुढे ओढण्यात आलेली आरक्षित रिक्त पदे (Carried forward Reserved Vacancies) म्हणजेच अनुशेष होय." सदरील अनुशेष सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि.१८/१०/१९९७ च्या शासन निर्णयानुसार त्या त्या संवर्गांमध्ये मागासवर्गीयांच्या वेगवेगळ्या गटांसाठी आरक्षणाच्या विहित टक्केवारीच्या मर्यादेत विशेष भरती मोहिमेतून पूर्णपणे भरून काढता येईल. चालू रिक्त पदे (Current Vacancies) नेहमीच्या पध्तीनुसार बिंदूनामावलीनुसार भरण्यात यावीत असेही दि.१० मार्च, १९९९ च्या शासन परिपत्रकात स्पष्ट केलेले आहे.

(क) मागासवर्गीयांची पदे ही घटनेनुसार आरक्षित असल्यामुळे ही पदे व्यपगत होत नाहीत. ही पदे भरणे बंधनकारक आहे.

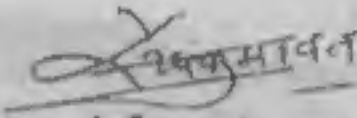
(ड) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत भरण्यात येणाऱ्या गट-क च्या पदाबाबत प्रत्येक विभागाने यांच्या आकांक्षेचेवून मागणीपत्र महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे पाठविण्यात यावे. तसेच राज्यस्तरीय स्तरावरील सर्व पदे विहित मार्गाने भरण्यात यावी.

१. मागासवर्गीयांची सरळसेवा भरती/बंदोबस्तावरील अनुज्ञेबाबती पदे दि.३१ मार्च, २००३ पर्यंत भरण्यास मुदतवाढ देण्यात येत आहे. सदरिल पदे विहित मुदतीत भरण्यात आली नाहीत तर संबंधीत नियुक्ती प्राधिकार्या विरुद्ध प्रशासकीय विभागाची कार्यवाही मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाने करावी.

३. दि.३१ मार्च, २००३ पर्यंत अनुज्ञेवामंतर्गत भरण्यात आलेल्या पदांचा एकत्रीत अनुपालन अध्याल मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाने या विभागाच्या दि.३१ ऑक्टोबर, २००२ च्या परिपत्रकांकरिता ओडलेल्या विवरणपत्रात दि.३० एप्रिल, २००३ पर्यंत शासनास सादर करावा व त्याची एक प्रत संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र शासन, पुणे यांच्याकडे पाठविण्यात यावी.

४. मंत्रालयीन विभागांनी त्यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील सर्व शासकीय/निम्नशासकीय इत्यादी कार्यालयीना या परिपत्रकानुसार योग्य त्या सूचना विनाविलंब निर्गमित करण्यात याव्यात व त्याची एक प्रत या विभागांकडे पाठवावी.

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(**डॉ. जी. क. कुलकर्णी**)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

राज्यपाल यांचे सचिव,
मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे आगणी सचिव,
मुख्य सचिव/अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, लोकप्रयुक्त आणि उध लोकप्रयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
संचालक, समाज कल्याण, पुणे,
संचालक, आदिवासी विकास, नाशिक,
संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थे, पुणे,
संचालक, सेवायोजन, मुंबई,
सहायक आयुक्त (मागासवर्गीय कक्ष), सर्व विभागीय आयुक्तांची कार्यालये,
अधिवान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या अधिष्ठापकावरील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सामान्य प्रशासन विभागावरील सर्व कार्यालये,
निवड नस्ती,
पत्राने.